

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/57/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3215204181
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3215204181.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovcej v spore žalobcu: C. - Q. C. B., s.r.o., so sídlom v B., F. K., o zaplatenie 4.674,25 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 7. septembra 2016, č.k. 6C/327/2015-121, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku III. o zamietnutí zvyšku žaloby m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 4.323,08 eur a úrok z omeškania 8,25 % ročne zo sumy 2.626,49 eur za obdobie od 28.3.2014 do zaplatenia. Žalovaná je povinná zaplatiť priznanú istinu, úrok z omeškania a náhradu trov konania v splátkach po 120 eur mesačne s tým, že splátky sa započítavajú najskôr na istinu a po jej uhradení na úrok z omeškania a náhradu trov konania, a sú splatné počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia, vždy do posledného dňa príslušného mesiaca s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

II. Vo zvyšnej časti napadnutého výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

III. Žalobca m á voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 45,2 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom konanie v časti o zaplatenie 50 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 17,30 % ročne zo sumy 50 eur od 27.05.2016 do zaplatenia zastavil. Druhým výrokom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 101,17 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 351,17 eur od 28.03.2014 do 28.01.2016, zo sumy 301,17 eur od 29.01.2016 do 19.02.2016, zo sumy 251,17 eur od 20.02.2016 do 30.03.2016, zo sumy 201,17 eur od 31.03.2016 do 28.04.2016, zo sumy 151,17 eur od 29.04.2016 do 26.05.2016 a zo sumy 101,17 eur od 27.05.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Tretím výrokom vo zvyšnej časti žalobu zamietol a štvrtým výrokom žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil v zastavujúcej časti ust. § 144, § 145 ods. 1 až 3, § 146 ods. 1, 2 CSP a tou skutočnosťou, že v časti 50 eur s príslušenstvom vzal žalobca žalobu späť pred otvorením pojednávania. V ďalšej časti súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 524 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, ust. § 497, § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka, ďalej ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., ust. § 2 písm. b/, § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a výsledkami vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne iba čiastočne. Súd konštatoval, že nepochybne zmluva, z ktorej si žalobca uplatňuje svoj nárok v danej veci uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere sú aj Všeobecné obchodné podmienky právneho predchodcu žalobcu. Uvedená zmluva

má spotrebiteľský charakter vzhľadom k tomu, že v právnom vzťahu založenom uvedenou zmluvou vystupovala žalovaná ako spotrebiteľ, ktorá poskytnutím pôžičky uspokojovala svoje osobné potreby a predchodca žalobcu vystupoval ako podnikateľ poskytujúci uvedenú službu. Posudzujúc daný záväzkový vzťah v zmysle ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, súd konštatoval, že v zmysle § 4 ods. 2 písm. i/ uvedeného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať najmä výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z tohto je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy bolo aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová, výška, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny ako aj úrokov a iných poplatkov a taktiež aj ich počet a termíny splátok. V danom prípade úverová zmluva obsahovala len výšku mesačnej splátky. Čo sa týka však výšky, počtu a termínu splátok úrokov, tento údaj v úverovej zmluve absentuje. Uvedenie v zmluve len výšky splátky ako takej nezahŕňa v sebe aj splnenie povinnosti uvádzať výšku splátky istiny, úroku a iných poplatkov, t.j. takto nie je zrejmé, aká časť splátky predstavuje istinu, úrok, poplatky a pod. a v zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch sa potom takýto spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej súd uviedol, že z listinných dôkazov predložených žalobcom, mal za preukázané, že žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti tým, že poskytnutý úver riadne nesplácala. Z výzvy na splatenie celého úveru, s výzvou k úhrade zo dňa 12.03.2014 vyplýva, že právny predchodca žalobcu zaslal žalovanej výzvu na úhradu celého dlhu, nakoľko nedošlo zo strany žalovanej k úhrade záväzkov. Žalovaná teda bola povinná spotrebiteľský úver, ktorý jej bol poskytnutý vrátiť žalobcovi iba vo výške istiny 2.919 eur, bez akýchkoľvek úrokov a poplatkov. Zároveň súd uviedol, že vo vzťahu k nesplatenému úveru bez úrokov a bez poplatku, teda istine došlo k jej čiastočnému premičaniu. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že prvá splátka bola splatná dňa 20.07.2009 a ďalšie vždy do 20. dňa v mesiaci. Dňa 12.03.2014 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť všetkých splátok, čím sa posúva len splatnosť tých splátok, ktoré by inak boli splatné neskôr, nie tých, ktoré boli splatné už pred vyhlásením predčasnej splatnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná dňa 23.10.2015, právo na úhradu splátky splatných do 20.10.2012 sa premičalo, pretože k jeho uplatneniu na súde žalobca pristúpil až po uplynutí 3 ročnej lehoty. Súd taktiež vychádzal aj z výšky dohodnutej splátky t.j. 62,63 eur. Vzhľadom na výšku úveru - bez akýchkoľvek úrokov a poplatkov, teda v sume 2.919 eur by k splateniu úveru došlo pri počte 47 splátok 20.04.2013 ($2.919 : 62,63 = 46,6$). Z tohto dôvodu by mal žalobca v čase podania žaloby nárok na splatenie úveru vo výške 351,17 eur. Dňa 19.05.2016 a 07.09.2016 žalobca uviedol, že žalovaná dňa 28.01.2016, 19.02.2016, 30.03.2016, 28.04.2016 a 26.05.2016 uhradila každý mesiac sumu 50 eur, teda celkom sumu 250 eur, preto súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 101,17 eur ako rozdiel sumy 351,17 mínus 250. Vzhľadom k tomu, že žalovaná sa dostala s platením svojho peňažného záväzku do omeškania, súd žalobcovi priznal aj úroky z omeškania. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania vo výške 8,25 % od 28.03.2014, ktorý deň nepredchádza deň omeškania žalovanej a výška uplatneného úroku je v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Pri určení povinnosti zaplatiť úrok z omeškania súd prihliadal jednak na výšku dlhu v čase, kedy sa stal splatný (zohľadňujúc uplatnený čas omeškania, t.j. od 28.03.2014) i čas (28.01.2016, 19.02.2016, 30.03.2016, 28.04.2016 a dňa 26.05.2016) a výšku úhrad (50 eur) zo strany žalovanej. O nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 256 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a tou skutočnosťou, že žalovaná zavinila zastavenie konania v časti 250 eur, keďže plnila až po podaní žaloby, čo predstavuje 5,35 %, vo veci samej bola úspešná, keďže súd žalobu zamietol v sume 4.323,08 eur, čo je 92,49 % a žalobca bol úspešný vo výške 101,17 eur, čo predstavuje 2,16 %. Žalovanej by patrilo nárok na náhradu trov konania vo výške 84,98 eur, súd jej nárok na náhradu trov konania však nepriznal, keďže si žiadne trovy neuplatnila.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, domáhajúc sa zmeny v zametajúcej časti, keď nesúhlasí s výškou žalobou priznanej sumy. Ako odvolací dôvod uplatnil ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP. Poukázal na ust. § 4 ods. 2 písm. i/, ako aj § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch majúci za to, že zmluva obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti. V ust. § 4 ods. 2 písm. i/ citovaného zákona je uvedené, že spotrebiteľský úver musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom on sa s ohľadom na teleologický, gramatický a logický výklad tohto ustanovenia domnieva, že množné číslo „splátok“ je v danom ustanovení použitý s ohľadom na prvú časť vety, keďže zákon predpokladá splácanie úveru vo viacerých splátkach a nie iba jednou splátkou. Množné číslo „splátok“ nemá podľa neho vzťah k druhej časti vety, teda zákonodarca nehovorí, že má byť v zmluve o splátkovom úvere uvedená samostatná splátka istiny, samostatná splátka úroku a samostatná splátka iných poplatkov, ako sa domnieva súd.

Takémuto záveru odporuje nielen banková prax, odborná literatúra, ale aj iné ustanovenia zákonov. Poukázal na definíciu pojmu anuitnej splátky. V slovníku bankových pojmov, kde sa uvádza, že anuitné platby, alebo splátky sú rovnaké splátky platené v pravidelných intervaloch, najčastejšie mesačne počas celej platnosti úveru. Anuitná splátka úveru sa skladá z dvoch zložiek - zo splátky istiny a úroku. Na začiatku splácania úveru tvorí najväčší podiel splátky úrok, na konci naopak istina. Napriek tomu existuje aj nerovnomerné splácanie, ktoré môže byť progresívne alebo regresívne. Taktiež možno konštatovať, že aj Občiansky zákonník obsahuje len pojem splátka a nie pojem splátka istiny, splátka úroku a splátka poplatku. Ďalej uviedol, že zákonodarca v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch používal a používa pojem splátka ako celok, ktorý sa skladá z istiny, úrokov a iných poplatkov. Predmetné vyplýva aj z použitia pojmu čiastka splátky istiny zákonodarcom, t.j. za čiastku splátky zákonodarca okrem iného považuje istinu. Poukázal na znenie ust. § 9 ods. 2 písm. m/ a ods. 3, 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorých jasne vyplýva, že zmluva o úvere na dobu určitú, pri ktorej dochádza k splácaniu - amortizácií istiny úveru v rámci jednotlivých splátok, nemusí v čase uzavretia obsahovať presné určenie aká časť každej jednotlivkej splátky sa použije na čiastku splátky istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky, teda jej súčasťou nemusí byť presný splátkový kalendár - amortizačná tabuľka. Tieto údaje môžu byť obsiahnuté v splátkovom kalendári, amortizačnej tabuľke, ktorú veriteľ predloží dlžníkovi na jeho žiadosť. V súvislosti s touto otázkou poukázal aj na právo Európskych spoločností a rozhodnutie vo veci O. C. a.s. proti A. B. vo veci C-XX/XXXX. Ďalej namietal nesprávne posúdenie premlčania predmetnej pohľadávky, keď v rozsudku súd uviedol, že časť jeho nároku je premlčaná z dôvodu, že vyhlásením mimoriadnej splatnosti sa stali skôr splatné len budúce splátky žalovanej. Poukázal na ust. § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. V zmysle tohto ustanovenia teda nastala splatnosť celého dlhu dňom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti splátkového úveru. Z tohto dôvodu považuje odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie za nesprávne. Citoval ust. § 103 Občianskeho zákonníka a uviedol, že v návaznosti na vyššie uvedené je toho názoru, že vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru sa stal splatným celý dlh voči žalovanej, tak ako je to uvedené v zákonných ustanoveniach a zároveň aj ustálené v rozhodovacej praxi súdov. Taktiež je toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne zarátal úhrady žalovanej na predmetnú pohľadávku. V slovenskom právom poriadku absentuje právne ustanovenie, ktoré by upravovalo nemožnosť započítania úhrad na premlčanú časť dlhu. Svojimi úhradami žalovaná takpovediac uznala existenciu pohľadávky voči žalobcovi a prejavila úmysel ju aspoň čiastočne splatiť, pričom neurčila akým spôsobom sa má úhrada na dlh započítať. Je toho názoru, že aj v prípade, ak bola časť pohľadávky premlčaná, súd prvej inštancie postupoval nesprávne zarátaním platieb na nepremlčanú časť pohľadávky. Rovnako namietal, že súd prvej inštancie posúdil ním požadovaný úrok z omeškania nesprávne. On si v žalobe uplatnil zaplatenie sumy 4.674,25 eur, v tejto sume bol okrem istiny vo výške 2.977,66 eur vyčísleného riadneho úroku vo výške 1.363,72 eur, poplatku vo výške 65,78 eur zarátaný aj vyčíslený úrok z omeškania odo dňa zosplatenia predmetného úveru až do postúpenia pohľadávky na žalobcu a to vo výške 267,09 eur. Súd prvej inštancie teda svojim rozsudkom mu nepriznal aj časť nároku, ktorá bola podľa vyjadrenia súdu prvej inštancie odôvodnená. Domáhal sa teda zmeny rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti a vyhovenia žalobe aj v tejto časti, zároveň žiadal priznať náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania.

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu žalobcom písomne nevyjadрила.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti zmeniť podľa § 388 CSP s výnimkou nároku na úrok uplatňovaný za obdobie po splatnosti dlhu, v ktorej časti je potrebné napadnutý zamietavý výrok potvrdiť podľa § 387 CSP.

5. Odvolaním žalobcu nebol napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej bolo jeho žalobe čiastočne vyhovené, a v ktorej bolo konanie čiastočne zastavené. Preto je v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

6. Zamietavú časť rozhodnutia založil súd prvej inštancie na použití § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy. Podľa uvedeného ustanovenia, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny,

úrokov a iných poplatkov. Inak veriteľ nemá právo na úroky a poplatky za úver (§ 4 ods. 3 Zák. č. 258/2001 Z.z.).

7. Súdna prax nebola pri aplikácii uvedeného ustanovenia donedávna jednotná. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.2.2018 sp. zn. 3Cdo 146/2017 však prijalo záver, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahrňuje istinu, úroky a iné poplatky.

8. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí zvyšku žaloby nie je v súlade s uvedeným záverom NS SR a odvolací súd ho preto zmenil a žalobe vo zvyšku vyhovel, a to ohľadom nároku na zvyšok istiny 4.323,08 eur (žiadaných 4.424,25 (po späťvzati 250eur) mínus priznaných 101,17 eur). Medzičasom stratilo späťne účinnosť ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, na základe ktorého posúdil súd prvej inštancie uplatnené právo za premlčané, a preto nebolo možné ani potvrdenie rozhodnutia pre premlčanie práva.

9. Správne však bola žaloba zamietnutá ohľadom nároku na zmluvný úrok 17,30 % za obdobie od 28.3.2014 do zaplataenia, teda ohľadom nároku na úrok za obdobie po zosplatnení úveru, ku ktorému došlo dňa 11.2.2014. V tejto časti bolo zamietnutie žaloby vecne správne, pretože už z tvrdení žalobcu vyplýva, že strany úverovej zmluvy dohodli úrokovú sadzbu 17,30 % ročne fixne do konečnej splatnosti úveru. O otázke práva na úrok po splatnosti úveru rozhodol Najvyšší súd SR vo svojej doterajšej praxi tak, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (uznesenie NS SR vo veci 4 Obo 143/98). V uvedenej časti žaloby preto odvolací súd napadnuté zamietavé rozhodnutie potvrdil.

10. O úroku z omeškania rozhodol odvolací súd podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., podľa ktorých patrí žalobcovi priamo zo zákona a vo výške vyplývajúcej zo zákona aj úrok z omeškania za obdobie, v ktorom bola žalovaná v omeškani so splnením svojho dlhu.

11. O splnení uloženej povinnosti v splátkach rozhodol odvolací súd podľa § 232 ods. 4 CSP, podľa ktorého možno uložiť splnenie povinnosti podľa rozhodnutia v splátkach. Pomery žalovanej zistil súd prvej inštancie tak, že je zamestnaná v trojzmennej prevádzke, jej mzda predstavuje 520 eur mesačne brutto + príplatky za nočné, má náklady na bývanie 350 eur mesačne, žije sama, iné dlhy nemá. Uvedená situácia neumožňuje podľa odvolacieho súdu jednorazové splnenie uloženej povinnosti. Preto odvolací súd splátky povolil tak ako je uvedené vo výroku. Pri určení ich výšky zohľadnil, aby splátka nebola nižšia ako pôvodne dohodnutá splátka úveru (dosahuje cca dvojnásobok), a aby obdobie splácania nepresahovalo dohodnutú dobu splácania (83 mesiacov). Súčasne povolením splátok nedôjde k ujme na strane žalobcu, pretože až do zaplataenia je zostávajúci dlh úročený priznaným úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne.

12. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozhodnutia zmenil odvolací súd aj rozhodnutie o trovách konania, o ktorých rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP a § 256 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný a jeho úspech predstavuje časť uplatneného nároku, v ktorej bolo žalobe vyhovené (101,17 eur priznaných súdom I. inštancie + 4.323,08 eur priznaných týmto rozhodnutím + 880,39 eur priznaný úrok z omeškania vyčíslený ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu). K úspechu žalobcu je potrebné pripočítať späťvzatú časť žaloby pripadajúcu na platby uhradené po začatí konania (250 eur), teda celkom 5.554,64 eur. Naopak úspech žalovanej predstavuje zamietnutie žaloby čo do úroku po splatnosti vo výške 17,30 % ročne, ktorého vyčíslená výška ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu predstavuje 2.093 eur. Pomer úspechu žalobcu k úspechu žalovanej (5.554,64 eur / 2.093 eur) je 72,6 % k 27,4 %, čo po vzájomnom zohľadnení predstavuje čistý úspech žalobcu v konaní v rozsahu 45,2 %. Preto odvolací súd priznal úspešnejšiemu žalobcovi nárok na náhradu trov konania v uvedenom rozsahu.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať dovolanie za podmienok stanovených v ust. § 419 až § 425 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.